

Temaplan Anskaffelser

Utdyping av delmål

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse.....	2
Fokusområde 1 - Effektiv ressursbruk ved anskaffelser.....	4
Delmål 1.....	4
Delmål 2.....	4
Delmål 3.....	4
Delmål 4.....	5
Ønsket effekt.....	5
Fokusområde 2 - Realisere verdier gjennom effektive anskaffelser.....	5
Delmål 4.....	5
Delmål 5.....	6
Delmål 6.....	6
Ønsket effekt.....	7
Fokusområde 3 - Ivaretagelse av samfunnshensyn.....	7
Delmål 7.....	7
Delmål 8.....	7
Delmål 9.....	8
Ønsket effekt.....	8
Fokusområde 4 - Lokal leverandørutvikling og innovasjon.....	8
Delmål 10.....	8
Delmål 11.....	9
Delmål 12.....	9
Ønsket effekt.....	9

Fokusområde 1 - Effektiv ressursbruk ved anskaffelser

Delmål 1

Vi skal ha klare ansvarlinjer og tydelig rollefordeling

Ansvarsfordelingen for anskaffelser skal være tydelig og avklart og med god lederforankring. Anskaffelsesområdet er organisert slik at det sikrer effektive prosesser, med klare ansvarlinjer, oppgavefordeling og leveransekrav. Gjennom etablerte prosesser og rutiner blir alle faser i anskaffelsesprosessen avklart med hensyn til oppgaver, gjøremål og tidsfrister. Dette skal bidra til effektivt samarbeid mellom enhetene og sikre best mulig utnyttelse av kommunens samlede innkjøpsfaglige kompetanse.

Delmål 2

Virksomheter i kommunen som gjennomfører eller bidrar i anskaffelser, skal ha god kompetanse på området

Grunnleggende kunnskap innen anskaffelsesfaget er nødvendig for alle roller som jobber med anskaffelser, uavhengig av plassering i organisasjonen. Kurs, utveksling av erfaring, internt såvel som eksternt, og vilje til utvikling og forbedring av anskaffelsesområdet må prioriteres. Riktig kompetanse innebærer også forståelse og respekt for den påvirkning alle anskaffelser, uansett størrelse, kan ha for kommunens økonomi og tjenestetilbud. Kompetanse hos de ansatte vil bidra til tillit til samfunnet og leverandørmarkedet.

Delmål 3

Alle anskaffelser gjennomføres etter etablerte prosesser og prosedyrer, som er tilpasset anskaffelsens omfang og kompleksitet

For å effektivisere anskaffelser og kontraktsoppfølging, skal det benyttes profesjonelle og tidsbesparende prosesser. Anskaffelsene gjennomføres med digitale verktøy og felles maler. Prosessene skal være dokumentert i samsvar med regelverk for offentlige anskaffelser og arkivering.

Bruk av elektronisk bestillingsverktøy gir reduserte transaksjonskostnader og skal ha høy oppmerksomhet i strategiperioden. Det er fortsatt et stort potensial, både gjennom obligatorisk bruk av e-handelsbestillinger og etablering av flere avtaler med obligatorisk e-handel.

Larvik kommune benytter digitale verktøy på anskaffelsesområdet, både for bestilling (e-handel), konkurransegjennomføring (KGV) og kontraktsadministrasjon (KAV) som skal gi oppdatert oversikt over alle kommunens kontrakter. Videre brukes det innkjøpsanalyseverktøy.

Delmål 4

Søke samarbeid på tvers av kommuner og regioner der det er hensiktsmessig og skaper effektive anskaffelser

Larvik kommune har et formelt samarbeid med Vestfold offentlige innkjøpssamarbeid (VOIS). Anskaffelser gjort av VOIS på vegne av medlemskommunene gir Larvik kommune rammeavtaler med gode betingelser med mindre ressursbruk. Kommunen bidrar inn i samarbeidet med deltakelse i arbeidsgrupper og rådgivende utvalg. Dette gjør at vi kan påvirke innhold og omfang av avtaler samtidig som vi får gevinst av andre deltakere sine bidrag. Larvik kommune har som målsetting at medlemskommuner, via VOIS, skal standardisere sine anskaffelsesprosesser, dokumenter og løsninger slik at vi i større grad kan nyttiggjøre oss av hverandres arbeid. Larvik kommune søker også samarbeid med enkelte kommuner om konkurranser, faglige diskusjoner og utveksling av dokumenter.

Ønsket effekt

- Anskaffelser er forankret på ledernivå på alle nivåer i organisasjonen og ledere har god forståelse for anskaffelsesområdet og følger opp anskaffelser og temaplanen i egen virksomhet.
- Kommunen gjennomfører optimale anskaffelser basert på kompetanse på anskaffelser og leverandørmarked, kvalitetssikrede prosesser og samhandling og kontinuerlig utvikling av digitale løsninger.
- Kommunen fremstår som en samordnet organisasjon på anskaffelsesområdet med fokus på kontinuerlig læring og forbedring.

Fokusområde 2 - Realisere verdier gjennom effektive anskaffelser

Delmål 4

Vi skal jobbe tverrfaglig med å definere behov før anskaffelser gjennomføres

Det er i utgangspunktet virksomhetene som melder inn behov for varer og tjenester gjennom fastsatte prosedyrer. Det er viktig og nødvendig med brukermedvirkning i anskaffelsesprosessen. Dette gjennomføres ved å involvere sentrale fagpersoner eller brukergrupper i planleggingsfasen. Brukerne som involveres skal ha tilstrekkelig kunnskap om behovet, både hos tjenestemottakere og tjenesteytere, og ha mandat til å kunne fatte beslutninger på vegne av sitt fagområde.

Ved bruk av analyseverktøy kan det avdekkes behov for å inngå avtaler på områder som ikke er konkurranseutsatt. Ved slike behov blir gjeldende virksomhet kontaktet for å etablere grunnlag for en konkurranse, slik at omfang og innhold planlegges. Kommunens langsiktige planer og investeringer setter premissene for behovskartlegging og definering av behovets omfang og avgrensinger. Kommunens anskaffelser skal sikre tilgang på nødvendige varer og tjenester til riktig kvalitet og pris. Det er derfor viktig at brukere, ansatte og andre interessenter involveres i en tidlig fase.

Delmål 5

Vi skal kontrollere at leveranser og ytelser blir gjennomført i tråd med inngåtte kontrakter

En vesentlig del av en kontrakt er at leverandør skal oppfylle kravet til levering, det være seg varer eller tjenester. Tilsvarende har Larvik kommune et ansvar for å kontrollere leveransen med hensyn til kvalitet, antall, pris og øvrige leveringsbetingelser. I all hovedsak er det bestillende virksomhet som har ansvaret for kontroll av leveransen og fakturaen(e). Det er opp til virksomheten å organisere forholdet mellom bestilling og mottak, men her ser vi at det kan være grunnlag for forbedringer. Det utarbeides innkjøpsveiledere til de fleste rammeavtaler og det er utarbeidet rutiner for hvordan varemottak/mottak av tjenester skal gjennomføres. For varemottak er dette ofte enkle rutiner som krever lite ressurser, mens det er mer krevende ved mottak av tjenester og økende ved mottak av bygg- og anleggsleveranser, for eksempel totalentrepriser. Det er av vesentlig betydning at mottakere har kompetanse og ressurser til å kontrollere leveransen, og vet hvilke rutiner som gjelder for avviksbehandling. Det ligger store gevinster i å bruke noe ressurser på kontroll av vare-/tjenestemottak med tilhørende fakturakontroll. For å effektivisere har Larvik kommune etablert en automatisk fakturakontroll, basert på kontraktsnummer, bestillernummer og enhetspriser. Dette skaper effektivisering i vår egen organisasjon og har en kvalitetshevende/bevisstgjørende virkning på leverandørene.

Delmål 6

Vi skal kontinuerlig sørge for god kontraktsforvaltning der vi gjennomfører kontroller opp mot kontraktskrav og samfunnshensyn og iverksetter sanksjoner om nødvendig

Larvik kommune skal følge opp alle forhold som oppstår fra kontrakten er signert til kontrakten er avsluttet. Kommunen skal kontrollere og sørge for at leverandøren leverer som avtalt, innen avtalt tid og oppfyller alle sine forpliktelser. Bestillere skal bidra til god kontraktsoppfølging ved å melde fra om avvik til sentral anskaffelsesfunksjon.

Kontraktsoppfølging innebærer også å følge opp at vi som kunde innfrir våre forpliktelser i kontrakten. Kommunen har en god oppfølging av alle sine kontrakter ved at avtaleansvarlig følger rutiner for kontraktsadministrasjon. Tilsvarende har seksjon for anskaffelser etablert rutiner for å monitorere forbruk på avtalen, varsling ved prolongering og terminering, priskontroll og prisjusteringsbestemmelser og i samarbeid med kontraktsansvarlig gjennomføre årlige statusmøter der det er hensiktsmessig.

Det er noe mer krevende å følge opp tjenesteleveranser, spesielt innen bygg og anlegg. Her har vi både lovpålagte bestemmelser og føringer som å kontrollere kontraktsvilkår om lønns- og arbeidsvilkår, lønnsutbetaling og timelister, bruk av lærlinger og kontroll av kontraktsfestede samfunnshensyn som inkluderende kontrakter, universell utforming og klima og miljøkrav. Slike kontroller krever kompetanse, ressurser og rutiner for behandling av avvik og sanksjonering.

Kontraktoppfølging skal sikre at leverandørmarkedet opplever Larvik kommune som en profesjonell kontraktspart og at verdiene i kommunens samlede kontraktportefølje blir realisert. Ressursinnsatsen som legges ned skal være hensiktsmessig med utgangspunkt i kontraktens verdi og strategiske viktighet.

Vi skal ha økt fokus på aktiv leverandør- og avtaleoppfølging. Priser og avtalebetingelser skal følges opp. Virksomhetene må vite hva de kan kreve av avtalen og sette av ressurser for avtaleoppfølging. Ved bruk av mer tid i planleggings- og kontraktoppfølgingsfasen, gir det større effekt på gevinstrealisering.

Det er i ny lov også klart angitt at det skal angis sanksjoner i alle kontrakter ved brudd på kontraktsbestemmelser. Dette gjelder også de sosiale hensyn som lærlinger, miljø, lønns- og arbeidsforhold.

Ønsket effekt

- Bruk av mer tid i planleggingsfasen gir større effekt på behovsdekning og verdiskaping
- Kontroll av leveranse og fakturaer skal gi større gevinstrealisering
- Godt samarbeid med leverandører skal føre til at kontraktsvilkårene respekteres og følges opp gjennom hele avtaleperioden

Fokusområde 3 - Ivaretagelse av samfunnshensyn

Delmål 7

Vi skal benytte de omforente seriøsitetsbestemmelsene i anskaffelser for å motvirke arbeidslivskriminalitet og sosial dumping

Larvik kommune er en betydelig regional og lokal oppdragsgiver. Det påligger derfor et viktig samfunnsansvar å sørge for at avtaler innen risikoutsatte bransjer følger lovpålagte bestemmelser om å ivareta arbeidstakernes lønns- og arbeidsvilkår. Som et viktig tiltak i dette arbeidet har Larvik kommune innført Omforente seriøsitetsbestemmelser som er et strengere tillegg til Norgesmodellen. Bestemmelsene skal bidra til å sikre seriøsitet, anstendige arbeidsforhold og fremme like konkurransevilkår. For å sikre at Larvik kommune følger disse bestemmelsene er det i anbudskonkurranser innført både krav til kvalifikasjoner, minimumskrav til gjennomføring og kontraktskrav. Innføring av Omforente seriøsitetsbestemmelser krever økt dokumentasjon og rapportering fra leverandørene. På den andre siden krever dette større innsats og ressursbruk i kommunen i forbindelse med kontroll, oppfølging og sanksjonering ved avvik og brudd.

Delmål 8

Våre anskaffelser skal bidra til langsiktig sosial og økonomisk bærekraft

Anskaffelser skal bidra til verdiskaping og tilrettelagte løsninger, ikke bare for kommunen, men for hele larvikssamfunnet. Ved å stille krav til bruk av lærlinger i utførelsen av oppdrag i bransjer der det er behov for rekruttering, bidrar vi til at flere kan få fagbrev og arbeidserfaring. I kontrakter der det er hensiktsmessig stiller Larvik kommune krav til inkluderende arbeidskontrakter. Med dette tiltaket bidrar kommunen til å redusere

utenforskap, legge til rette for økt arbeidserfaring og sosial bærekraft. Det er et godt samarbeid mellom kommune, iFokus/iVekst og leverandørmarkedet som gjør dette mulig og over tid har vi sett at denne felles innsatsen har ført til økt sosial engasjement for både kommunen og leverandørmarkedet.

Delmål 9

Vi skal sikre at anskaffelser bidrar til redusert klima- og miljøavtrykk

Enkelte samfunnsutfordringer er så alvorlige at de må gis særlig oppmerksomhet. Det å ivareta samfunnshensyn i offentlige anskaffelser innebærer blant annet å stille krav til redusert klima- og miljøavtrykk. Kommunen skal være en ansvarlig forbruker som etterspør varer og tjenester som på kort og lang sikt bidrar til grønn omstilling og sirkulær økonomi. Satsing på sirkulær økonomi krever bred forankring internt i kommunen. Det vil også kunne bli muligheter for tett samarbeid med arbeidsmarkedsbedriftene. Sirkulære anskaffelser vil bidra til ressurseffektiv og konkurransekraftig lavutslipps-økonomi. Anskaffelser av varer, tjenester eller utviklingsprosjekter kan stimulere til energi- og materialeffektive verdikjeder med mest mulig lukkede materialkretsløp, parallelt med å minimere negativ miljøpåvirkning og avfall gjennom hele livsløpet.

Ønsket effekt

- Anskaffelser som fremmer klimavennlige løsninger og som bidrar til lavest mulig miljøbelastning.
- Anskaffelsene bidrar til bedre arbeidsforhold, respekt for grunnleggende menneskerettigheter, sikrer like vilkår og fremtidig konkurransekraft for næringslivet.
- Ved å gjennomføre samfunnsansvarlige anskaffelser bidrar vi til sosial rettferdighet, et bedre omdømme og at allmennheten får tillit til at kommunen opptre med høy integritet.

Fokusområde 4 - Lokal leverandørutvikling og innovasjon

Delmål 10

Vi skal ha et godt samarbeid og god kommunikasjon internt, med leverandørmarkedet og samfunnet for øvrig

Kommunens anskaffelsesvirksomhet skal bidra til oppfyllelse av målsettingen om å utvikle det vekstkraftige næringslivet. Innenfor handlingsrommet for lov og forskrift om offentlige anskaffelser skal vi tilrettelegge for at eksisterende næringsliv har muligheter til å konkurrere om kontrakter. Dette krever åpne og ikke-diskriminerte prosesser der Larvik kommune legger vekt på kostnadseffektive administrative rutiner, ivaretagelse av tilstrekkelig konkurranse, kommunens egen erfaring og tilbyders kompetanse.

Ved å legge ut alle kontrakter på kommunens internettsider åpner vi for at leverandører, publikum og andre aktører får nødvendig informasjon om anskaffelser. Seksjon for anskaffelser gjennomfører også årlige møter med Larvik næringsforening for å informere om status på anskaffelser og planer for nye konkurranser. Larvik kommune skal aktivt bidra til dialog med markedet.

Delmål 11

Vi skal legge til rette for god markedsdialog og bred konkurranse, slik at relevante leverandører, herunder lokale og regionale aktører, får mulighet til å delta på likeverdige og ikke-diskriminerende vilkår

Dialog med leverandørmarkedet skal brukes i planleggingen og gjennomføringen av anskaffelsesprosessene, slik at kommunen får kunnskap om hvilke muligheter som er tilgjengelige i markedet eller som kan utvikles.

Som et ledd i å få oversikt over leverandørmarkedet har Larvik kommune lansert et leverandørregister. Formålet med leverandørregisteret er at kommunen skal ha oversikt over attføringsbedrifter, nyetablerte og lokale bedrifter som skal bidra til bedre markeds kunnskap og sikre at informasjon om konkurranser når ut til relevante aktører.

Delmål 12

Vi skal i samarbeid med leverandørmarkedet etterspørre, utvikle og anskaffe varer og tjenester som gir større samfunnsverdi og økonomisk bærekraft

Ved å ha en aktiv dialog med leverandørmarkedet kan vi oppnå utvikling og innovasjon med produkter og tjenester og dermed sikre kommunen mer miljøvennlige og bærekraftige løsninger. Med bærekraftige løsninger menes også god behovsdekning, god driftssikkerhet, fokus på gjennomførbarhet og kostnadseffektivitet over tid.

Innovasjon krever at det etableres en kultur hvor risiko og feil er akseptert, og hvor anskaffelser stimulerer til nye og bedre løsninger. I en anstrengt kommuneøkonomi kan dette være motstridene mot en stram budsjettstyring. Det bør legges til rette for at lokale, små og mellomstore bedrifter kan delta i dialogbaserte anskaffelser innenfor lovens rammeverk. Overgangen til en sirkulær økonomi kan støtte oppunder samfunns mål som tilrettelegging for nye gründermiljøer og utvikling av det lokale arbeidsmarkedet med nye arbeidsplasser. Kommunens krav til ivaretagelse av samfunnshensyn i sine anskaffelser har også et leverandørutviklingsperspektiv. Leverandører som møter strenge, men rettfærdige krav til samfunnshensyn i våre konkurranser, vil bli forberedt på å møte tilsvarende krav i andre markeder.

Ønsket effekt

- Innkjøpsmakt brukes til å utvikle innovative og bærekraftige produkter og tjenester.
- Innovasjon og markedsutvikling: Leverandør dialog skal bidra til at kommunen blir bedre til å utnytte mulighetene i anskaffelsesregelverket, påvirke leverandører til å bedre innrette sine tilbud til kommunens behov og sikre at man anskaffer bærekraftige produkter og tjenester.
- Leverandørutvikling: Lokalt næringsliv gjøres bedre i stand til å inngi konkurransedyktige tilbud og å oppnå større konkurranseevne i markedet.